

Wet normalisering
rechtspositie
ambtenaren:
weer een stap
dichterbij?

Op 8 november jl. is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) door de Eerste Kamer aangenomen. De beoogde datum van inwerkingtreding is gesteld op 1 januari 2020. Hiermee lijkt een einde te zijn gekomen aan de jarenlange discussie over de (bijzondere) rechtspositie van de ambtenaar. De ambtenarencentrales hebben nog gepoogd roet in het eten te gooien door een kort geding aan te spannen tegen de Staat der Nederlanden. Wat was er precies aan de hand?

Ambtenarencentrales versus de staat

Achtergrond

Vier ambtenarencentrales kunnen zich niet verenigen met de procedure rondom de bekrachtiging en/of inwerkingtreding van de Wnra. Daarom hebben deze ambtenarencentrales op 3 november jl. hun krachten gebundeld in een kort geding tegen de Staat. Zij hebben zich in dit kort geding op het standpunt gesteld, dat de Staat onrechtmatig zou handelen als er niet eerst een open en reëel overleg met hen zou worden gevoerd, voordat het

wetsvoorstel daadwerkelijk door de regering zou worden bekrachtigd en/of inwerking zou treden. komt er niet meer aan te pas.

Inhoudelijk

De ambtenarencentrales hebben zich beroepen op artikel 125 Ambtenarenwet in samenhang met de Regeling van het overleg met centrales van overheidspersoneel en sectorwerkgevers verenigd in de Raad voor het Overheidspersoneel (RROP). Op grond van die bepalingen bestaat er een wettelijk overleg- en overeenstemmingsvereiste, geldend voor regelingen die specifiek betrekking hebben op overheids- en onderwijspersoneel.

De in de Wnra vervatte regelgeving heeft tot gevolg dat een aanzienlijk deel van het overheidspersoneel een andere rechtspositie krijgt. Dit personeel wordt daardoor in het vervolg beschouwd als 'gewone' werknemers met een arbeidsovereenkomst waarop titel 10 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is. Een meer ingrijpende wijziging in rechtspositie zou volgens de ambtenarencentrales niet denkbaar zijn. Ondanks verschillende verzoeken van de ambtenarencentrales aan de Minister om in overleg te treden, heeft de Minister geweigerd daartoe over te gaan.

De Staat heeft aangevoerd dat het overlegvereiste enkel ziet op regeringsvoorstellen, en niet op initiatiefwetsvoorstellen. Dat laatste was hier het geval: dit wetsvoorstel is immers ingediend door (één of meer) leden van de Tweede Kamer. Om discussie te voorkomen, is daarom expliciet in de Wnra opgenomen dat de overlegverplichting buiten toepassing zou blijven bij de totstandkoming en inwerkingtreding van deze wet.

De Minister heeft aangevoerd, dat het onwenselijk en staatsrechtelijk onzuiver is om het bekrachtigen van een initiatiefwetsvoorstel (dat is aangenomen door de beide kamers der Staten-Generaal) af te laten hangen van een op overeenstemming gericht, open een reëel overleg met de bonden.

De voorzieningenrechter heeft de vordering van de ambtenarencentrales afgewezen.

Uitgangspunt voorzieningenrechter

De voorzieningenrechter heeft als uitgangspunt genomen, dat het bestreden wetsvoorstel inderdaad een initiatiefwetsvoorstel betreft. De invloed van de zijde van de regering daarop is beperkt. Voor de regering is in feite geen rol weggelegd totdat de Eerste Kamer het wetsvoorstel heeft aangenomen. Daarna dient de regering enkel te besluiten of tot bekrachtiging wordt overgegaan, zonder mogelijkheid tot wijziging.

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter volgt de juistheid van de opvatting van de Minister uit de totstandkomingsgeschiedenis van de RROP. In de Nota van Toelichting is immers uitdrukkelijk opgenomen dat het verplichte overleg betrekking heeft op kabinetsvoorstellen. Aangenomen moet worden dat een dergelijke expliciete aanduiding niet zou zijn opgenomen, indien de overlegverplichting voor zowel kabinetswetsvoorstellen als initiatiefwetsvoorstellen zou gelden. Daarnaast meent de voorzieningenrechter dat ook de ratio van de RROP, zoals deze volgt uit de Nota van Toelichting, meebrengt dat de overlegverplichting niet van toepassing is in geval van een initiatiefwetsvoorstel. De op de Minister rustende overlegverplichting vloeit namelijk voort uit het feit dat de Minister - voor wat betreft regelingen die specifiek betrekking hebben op ambtenaren in het algemeen en arbeidsvoorwaardelijke rechten of verplichtingen van (individuele) ambtenaren - een 'dubbele' rol vervult, namelijk die van wetgever en die van werkgever. In geval van een kabinetswetsvoorstel kan de Minister - als wetgever - de uitkomsten van een overleg ex artikel 1 RROP - waaraan hij in zijn rol van werkgever deelneemt - implementeren in het Wetsvoorstel. Zoals al aangegeven kan hij dat niet bij een initiatiefwetsvoorstel. Voorts strekt de regeling er toe te voorkomen dat de Minister - als wetgever - op een eenvoudige wijze eenzijdig en zonder ruggespraak met de ambtenarencentrales wijzigingen doorvoert in arbeidsvoorwaarden van ambtenaren.

Met verwijzing naar de Nota van Toelichting heeft de rechter vervolgens geconcludeerd dat er in deze situatie dus geen overlegverplichting geldt en de vordering van de ambtenarencentrales afgewezen.

Een heldere uitspraak, in lijn met de gedachte achter het overlegvereiste. De Wnra komt (voorlopig) dus ongeschonden uit de strijd. Wordt ongetwijfeld vervolgd!

EY en HVG hebben het wetgevingsproces op de voet gevolgd. Onze experts staan klaar om al uw vragen te beantwoorden. Wij bieden een pakket diensten aan dat uw organisatie ondersteunt bij de invoering van de Wnra. Mocht u contact willen opnemen met ons multidisciplinaire team van experts om met elkaar van gedachten te wisselen.

Contact:

Nicky ten Bokum

Advocaat

T: 088-407 03 08

E: nicky.ten.bokum@hvglaw.nl

Suzanne Bos

Advocaat

T: 088-407 24 72

E: suzanne.bos@hvglaw.nl

HVG

Advocaten en Notarissen

Over HVG

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP (HVG) is een toonaangevend advocaten- en notarissenkantoor met hoogwaardige juridische dienstverlening. Onze advocaten en (kandidaat-)notarissen zijn actief op alle rechtsgebieden die voor ondernemingen relevant zijn. Met vestigingen in Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Brussel en New York zijn wij in staat u passende oplossingen te bieden voor al uw juridische vraagstukken. In Nederland heeft HVG een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP.

www.hvglaw.nl

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales met registratienummer OC335658 en is geregistreerd in het Nederlandse handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24433164.

© 2016 Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP

Voor mogelijke onjuistheid en/of onvolledigheid van de hierin verstrekte informatie aanvaardt HVG geen aansprakelijkheid, evenmin kunnen aan de inhoud van deze publicatierechten worden ontleend.